

S. Sayısı : 69

Türkiye ile İtalya arasında 10 Kasım 1948 tarihinde Roma'da imzalanan Ticaret ve Ödeme Anlaşmalarının onanması hakkında Kanun tasarısı ile Dışişleri ve Ticaret Komisyonları raporları (1/482)

T. C.

Başbakanlık

Muamelât Genel Müdürlüğü

Kararlar Müdürlüğü

Sayı: 71 - 1219, 6 - 4340

27 . XII . 1948

Büyük Millet Meclisi Yüksek Başkanlığına

Türkiye ile İtalya arasında 10 Kasım 1948 tarihinde Roma'da imzalanan Ticaret ve Ödeme Anlaşmalarının onanması hakkında Dışişleri Bakanlığınca hazırlanan ve Bakanlar Kurulunca 20 . XII . 1948 tarihinde Yüksek Meclise sunulması kararlaştırılan kanun tasarısı ile gerekçesi ve ilişkileri bağlı olarak sunulmuştur.

Anlaşmaların, 5217 sayılı Kanunla süresi uzatılan 4582 sayılı Kanunun verdiği yetkiye dayanılarak Bakanlar Kurulunun 20 . XII . 1948 tarihli ve 3/8422 sayılı kararıyle onanmış olduğunu saygılarımla arz ederim.

Başbakan

Hasan Saka

GEREKÇE

Türkiye ile İtalya arasında 12 Nisan 1947 tarihinde imzalanan ve yürürlük süreleri sona ermiş olan Ticaret ve Ödeme Anlaşmaları, imzalandıkları zamanki durum içabınca iki tarafın genel ithalât ve ihracat rejimlerine göre serbest dövizle yapılacak işlemler esasına müstenit idi. Son zamanlarda birçok milletlerin serbest döviz temini hususunda çekmekte buldukları zorluklar ve tatbik ettikleri güdümlü ekonomi sistemleri bu Anlaşmaların da uygulanmasını bir hayli güçleştirmiş ve yeni durumu karşılayacak yeni anlaşmalar akdi lüzumunu hissettirmişti.

10 Kasım 1948 de imzalanan yeni Ticaret Anlaşmasında iki memleketin karşılıklı olaark ithal ve ihraç edecekleri malların Türk Lirası veya ton hesabıyla hadleri ayrı ayrı listelerde tesbit edilerek bu Anlaşma gereğince yapılacak işlemlerin düzenlenmesi temin olunmuştur. Bu listelerde iki tarafın mutabakati ile, icabına göre, değişiklikler yapılması da sağlanmıştır. Anlaşmanın yürürlüğe konmasından önce onanmış bulunan eski Anlaşmaya dâhil ticari işlemlerle diğer takas veya serbest dövizli işlemlerin onandıkları esnada iki memlekette uygulanan hükümlere göre tasfiyesi kararlaştırılmıştır. Tütün ve balık ihracatımızı sağlamak için bu iki emtianın takas suretiyle de ihracına müsaade olunmuş, ayrıca halı ve kilim ihracını teşvik mahiyetinde bâzi tedbirler alınmıştır.

Aynı tarihte imzalanan yeni Ödeme Anlaşması, Amerika yardımından istifade eden Devletler arasında 16 Ekim 1948 tarihinde Paris'te imzalanan çok taraflı Takas ve Ödeme Anlaşması çerçevesi içinde olup, Türkiye ile İtalya arasında yapılacak ithalât ve ihracat bedelleri ve bunlara müteferri masrafların her iki memlekette millî paralarla ödenmesini ve karşılıklı hesaplaşmayı sabit bir akçe ile temin maksadiyle, hesaplaşmanın dolârla yapılmasını mutazammındır. Millî paraların hesap akçesi olan dolâra tahvili ise iki memleketin her birinde uygulanmakta olan kambiyo usullerine göre yapılacaktır.

Yukarda anılan Paris Takas ve Ödeme Anlaşması gereğince İtalya'nın memleketimize vereceği

5 000 000 dolârlık kredi tiraj hakkının kullanma tarzı da menfaatlerimize uygun bir şekilde düzenlenmiş ve finansman bakımından müsait şartlar temin edilmiş bulunmaktadır.

Anlaşmalara ek imza Protokolü, müsait şartlar temin edildiği takdirde, İtalyan firmalarının endüstri, ulaştırma ve bayındırlık sahalarında bizimle işbirliği yapmasını derpiş eden hükümleri ihtiva eylemektedir.

15 Kasım 1948 tarihinde yürürlüğe girmiş bulunan Anlaşmalar 30 Haziran 1949 tarihine kadar yürürlükte kalacak ve yürürlük süresi sonundan iki ay önce âkıdlerden biri tarafından feshi ihbar edilemediği takdirde birer yıllık süreler için kendiliğinden yenilenmiş sayılacaktır.

Her iki Anlaşma ve eklerinde kararlaştırılan esasların memleketimizin menfaatlerine uygun ve İtalya ile iktisadi münasetleri gereği gibi geliştirecek mahiyette oldukları mütalâa edilmektedir.

Bu düşünce ile Anlaşmalar ve eklerinin onanması için ilişik kanun tasarısı hazırlanmıştır.

Dışişleri Komisyonu Raporu

T. B. M. M.

Dışişleri Komisyonu

Esas No. 1/482

Karar No. 28

25 . III . 1949

Yüksek Başkanlığa

Türkiye ile İtalya arasında 10 Kasım 1948 tarihinde Roma'da imzalanan Ticaret ve Ödeme Anlaşmalarının onanması hakkında Dışişleri Bakanlığınca hazırlanan ve Bakanlar Kurulunca 20 . XII . 1948 tarihinde Yüksek Meclise sunulması kararlaştırılıp Yüksek Başkanlığa Komisyonumuza havale buyurulan kanun tasarısı ile gerekçesi ve ilişkileri Hükümet temsilcisi de hazır olduğu halde Komisyonumuzca incelendi.

Bu anlaşmalarda her iki Taraf karşılıklı olarak ithal ve ihraç edecekleri malların Türk Lirası veya ton hesabıyla hadleri ayrı ayrı listelerde tesbit edilmiştir. Listelerde iki tarafın mutabakatıyla değişiklikler yapılması mümkün olabilecektir. Yalnız tütün ve balık ihracatımızı sağlamak için bu iki maddenin takas suretiyle ihracına müsaade olunmaktadır.

Süreleri bitmiş olan eski anlaşmalar serbest döviz esasına dayanmakta idi. Yeni anlaşmanın yürürlüğe konmasından önce eski anlaşma hükümleri dâhilinde yapılmış ticari muamelelerin tasfiyesi için eski anlaşmanın onandığı esnada her iki memlekette cari olan hükümlere uyulması kararlaştırılmıştır.

Aynı tarihte yapılmış olan yeni ödeme anlaşması da 16 Ekim 1948 tarihinde Pariste imzalanan Avrupa milletleri arasında çok taraflı

ödeme ve takas anlaşması çerçevesi içindedir; ve karşılıklı mübadele bedelleri her iki memlekette Millî paralarla ödenecek olup karşılıklı genel hesaplaşma dolâr esasına dayanacaktır. Bunun için Millî praların doalâra tahvili her iki memlekette uygulanmakta olan kambiyo usullerine göre cereyan edecektir.

Çok taraflı ödeme ve takas anlaşması gereğince İtalya tarafından memleketimize beş milyon dolârlık kredi tiraj hakkı verileceğinden finansman bakımından anlaşmada lehimize müsait şartlar temin edilmiştir.

Bu suretle İtalya ile memleketimiz arasında ticari mübadelenin devamını ve genişlemesini istihdaf eden yeni anlaşma komisyonumuzda müzakere edilirken anlaşmanın hâlen iyi işlemediği, tüccarlarımızın bundan memnun kalmadıkları hakkında mütalâalar ve bâzı gazetelerde buna dair çıkan tenkit edici yazılar ileri sürüldü. Bunlara cevaben Dışişleri temsilcisi anlaşmanın ileride daha iyi işliyeceğinden ümitvar olduklarını, tüccarın daha ziyade takas usulünü tercih ettiklerini, çünkü bu usulde istedikleri malları getirmek ve ellerindeki malları pahalıya satmak suretiyle tahassül edecek fiyat farklarını müstehlklere aksettirmek yoluna gidebileceklerini, bunun da umumî iktisadiyatımıza iyi tesir yapmayacağını

ödeme anlaşmasındaki para pariyetesinin de Milletlerarası fon sandığı tarafından tesbit edilmiş kıymet üzerinden nazara alındığını, başka mikyasla muamele yapılmasının paramızın kıymeti bakımından mahzurlu olacağını tebarüz ettirdi.

16 Kasım 1948 tarihinde yürürlüğe girmiş bulunan bu anlaşmalar 30 Haziran 1949 tarihine kadar devam edecek ve süresi bitmeden iki ay önce Akıdlardan biri tarafından feshi talebedilmedikçe bir yıl için daha temdit edilmiş sayılacaktır. Heyeti umumiyesiyle bu anlaşmalar memleketimiz menfaatlerine uygun görülmüş ve buna dair Kanun tasarısı ilişkileriyle birlikte komis-

yonumuzca tasvip edilmiştir.

Havalesi gereğince Ticaret Komisyonuna gönderilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Dışişleri Komisyonu Başkanı	Sözcü	
Bilecik	Gaziantep	
M. Ş. Esendal	Dr. A. Melek	
Kâtip		
Malatya	Bolu	Kocaeli
A. Esenbel	H. C. Çambel	İ. S. Yiğit
Kütahya		Manisa
Orgl. A. Gündüz	Korgl. A. R. Artunkal	
Manisa		Sinob
Ş. R. Hatıpoğlu		Y. K. Tengirşenk

Ticaret Komisyonu raporu

T. B. M. M.
Ticaret Komisyonu
Esas No. 1/482
Karar No. 27

12 . XII . 1949

Yüksek Başkanlığa

Türkiye ile İtalya arasında 10 Kasım 1948 tarihinde Roma'da imzalanan Ticaret ve Ödeme Anlaşmalarının onanması hakkında Dışişleri Bakanlığınca hazırlanan ve Bakanlar Kurulunca 20 . XII . 1948 tarihinde Yüksek Meclise sunulması kararlaştırılan kanun tasarısı ile gerekçesi, ekleri Dışişleri Bakanlığı ile Ticaret ve Ekonomi Bakanlığı mümessillerinin huzurlarıyla incelendi:

Türkiye ile İtalya arasında 12 Nisan 1947 tarihinde bir Ticaret ve Ödeme Anlaşması imza edilmişti. Serbest döviz ve iki tarafın genel ithal ve ve ihraç rejimlerine göre işliyecek olan bu anlaşmaların yürürlük süresi bitmiştir.

Bu anlaşmaların akdedildiği zamanki umumî şartlar süratle değişmiş, dünyada dolâr ve döviz darlığı başlamış, milletlerin ithalât ve ihracatı o nispette güçleşmiştir.

Bu cümleden olarak, Türkiye - İtalya Ticaret Anlaşması da yürüyememiş yeni şartlara göre bir ticaret ve ödeme anlaşması akdi zarureti hâsıl olmuştur.

Bu maksatla 10 Kasım 1948 de Roma'da yeni bir ticaret Anlaşması akdedilmiş bulunmaktadır. Bu anlaşmada her iki memleket arasında mübadele edilecek mallar bir listeye ve kontenjanta

bağlanmıştır. Bu listelerde her iki Hükümetin anlaşması ile değişiklikler yapılacaktır. Yalnız tütün ve balık ihracatımızın sağlanması için takasa muvafakat edilmiş, ayrıca halı ve kilimin ihracını teşvik edici hükümler konmuştur.

Aynı tarihte akdedilen Ödeme Anlaşması ile (Paris Anlaşması) hükümlerine göre karşılıklı tanınan tiraj haklarının sureti tatbiki tanzim edilmekte, karşılıklı hesaplaşma esasları bir nizama bağlanmaktadır.

Ek bir protokol ile de İtalyan firmalarının Türk firmalarıyla endüstri sahasında iş birliğini tanzim eden esaslar üzerinde anlaşılmıştır. Anlaşmalar 15 Kasım 1948 tarihinde yürürlüğe girecek 30 Haziran 1949 tarihine kadar yürürlükte kalacak, ve iki ay önce fesih ihbarı yapılmadıkça kendiliğinden yenilenmiş sayılacaktır. Komisyonumuz bu mukavelenin akdinden sonra Türk - İtalyan Ticaretinin geçirdiği safhalar üzerinde dikkatle durmuş ve bu anlaşmalara rağmen Türk - İtalyan ticaretinin arzu edildiği gibi gelişmediği görülmüştür.

Ticaret ve Dışişleri Bakanlıkları mümessillerinin izahlarına nazaran ihracatımızda Triyeste'nin hususi durumunun uzun müddet müessir olduğunu o zaman ticaret mukaveleleri ile merbut

bulduğumuz bölgelerin serbest limanı halinde bulunan Triyeste ile yapılmakta olan takas esasına müstenit muamelelerden faydalanmak İtalyanların da işine geldiğini, Triyeste'nin İtalya'ya ilhakından sonra da İtalyanların işine gelen malları dövizle başka memleketlere sattıkları neticesine varılmıştır.

Diğer taraftan İtalyanların bizden mal almadığına göre İtalya'dan bizim mal almamız imkânı olmamış ve bu sebeple Türk - İtalyan ticareti bir türlü inkişaf gösterememiştir.

Bu izahlar realiteye uymakla beraber, memleketimiz ticaretinin inkişafında mühim âmil olması daima düşünülebilen İtalyanlar ile ticaretimizin gelişmesi çarelerini araması Hükümete tavsiye edilmiş bulunmaktadır.

Komisyonumuz, anlaşmaları memleket menafisine uygun görerek kanun tasarısının kabulüne karar vermiştir.

Kamutayın tasvibine arz edilmek üzere Yük-

sek Başkanlığa sunulur.

Ticaret Ko. Başkanı
Ankara

A. Çıbukcu

Afyon K.

Mehmet Aşkar

İmzada bulunamadı.

Bilecik

Reşit Bözöyük

İmzada bulunamadı.

Kars

A. Sürmen

Kırklareli

Şevket Ödül

İmzada bulunamadı.

Tokad

Reşit Önder

İmzada bulunamadı.

Sözcü

Gaziantep

C. Alevli

Kâtip

Niğde

H. Ulusoy

Aydın

Dr. Sabri Akın

İmzada bulunamadı.

Kars

F. Aktaş

Kayseri

H. Ürkün

Niğde

Vehbi Sarıdal

İmzada bulunamadı.

Trabzon

A. Sarılioğlu

Van

M. Koçak

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Türkiye ile İtalya arasında 10 Kasım 1948 tarihinde Roma'da imzalanan Ticaret ve Ödeme Anlaşmalarının onanması hakkında kanun tasarısı

MADDE 1. — Türkiye ile İtalya arasında 10 Kasım 1948 tarihinde Roma'da imzalanan Ticaret Anlaşması ile Ödeme Anlaşması ve ekleri onanmıştır.

MADDE 2. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

Başbakan Devlet Bakanı Devlet Bakanı
H. Saka Başb. Yardımcısı
Barutçu

Adalet Bakanı Millî Savunma Bakanı
Fuad Sirmen *H. Çakır*

İçişleri Bakanı

M. H. Göle

Maliye Bakanı

Ş. Adalan

Bayındırlık Bakanı

Nihat Erim

Sa. ve So. Y. Bakanı

Dr. K. Bayazit

Tarım Bakanı

Cağrı Oral

Ticaret Bakanı

C. S. Barlas

Dışişleri Bakanı

N. Sadak

Millî Eğitim Bakanı

Ekonomi Bakanı

C. Ekin

Gümrük ve Tekel Bakanı

E. Erişirgil

Ulaştırma Bakanı

Güleç

Çalışma Bakanı

T. B. Baltacıoğlu

TÜRKİYE İLE İTALYA ARASINDA TİCARET ANLAŞMASI

Türkiye Hükümeti ile İtalya Hükümeti, iki memleket arasındaki ticari mübadeleleri geliştirmek arzusuyla, aşağıdaki hususları kararlaştırmışlardır:

Madde — 1.

Türkiye Hükümeti ve İtalya Hükümeti, genel ithalât ve ihracat rejimleri çerçevesi içinde, karşılıklı olarak ithalât ve ihracat müsaadeleri vermek hususunda birbirlerine mümkün olduğu kadar müsait muamele tatbik edeceklerdir.

Madde — 2.

İtalya Hükümeti ilişik A listesinde yazılı malların, bu malların her biri için işbu listede tahsis edilmiş bulunan miktar veya kıymetler haddi dâhilinde Türkiye'ye ihraç edilmelerine müsaade edecektir; bunlara tekabül eden ithalât müsaadeleri Türkiye Hükümeti tarafından verilecektir.

Türkiye Hükümeti ilişik B listesinde yazılı malların, bu malların her biri için işbu listede tahsis edilmiş bulunan miktar veya kıymetler haddi dâhilinde, İtalya'ya ihracına müsaade edecektir; bunlara tekabül eden ihracat müsaadeleri İtalya Hükümeti tarafından verilecektir.

Şurası mukarrerdir ki, A ve B listelerinde yazılı olmayan mallarla konetnjanları tükenmiş bulunan mallar, işbu Anlaşmanın yürürlüğü sırasında, iki memleket yetkili makamlarının önceden müsaadesi alınmak şartıyla, her iki tarafca ithal veya ihraç edilebileceklerdir.

Bununla beraber, her iki memleket yetkili makamları bugünkü tarihle imzalanmış olan Ödeme Anlaşmasının 6 ve 7 nci maddelerinde derpiş edilmiş bulunan hadler üstünde ithalât ve ihracat müsaadeleri vermekle mükellef tutulmayacaklardır.

Madde — 3.

İşbu Anlaşmanın yürürlüğe konulmasından sonra bir taraftan diğer tarafa sevkedilecek mallar için, âkid tarafların her biri, ihracatçı memleketin yetkili makamları tarafından verilecek ilişik modele uygun bir menşe şahadetnamesi istemek hakkını haiz olacaktır.

Bedeli 100 Türk lirasını veya eşiti diğer bir para ile tutarını geçmiyen irsalât için menşe şahadetnamesi istenmiyecektir.

Madde — 4.

İşbu Anlaşmanın yürürlüğü sırasında yapılacak ticari mübadelelere mütaallik ödemeler bugünkü tarihle imzalanan Ödeme Anlaşması hükümlerine göre tesviye edilecektir.

Madde — 5.

İşbu Anlaşmanın iyi işlemesine nezaret etmek ve bu hususta, 2 nci maddede derpiş edilen kontenjan listelerinin tadilini mâtuf olanlar da dâhil, her türlü tekliflerde bulunmakla görevli olmak üzere Türk ve İtalyan delegelerinden müteşekkil bir Karma Komisyon kurulacaktır.

Karma Komisyon, bunu teşkil eden heyetlerden birinin başkanının talebi üzerine toplanacaktır.

Madde — 6.

İşbu Anlaşmanın yürürlüğü sırasında iki memleket yetkili makamlarınca onanmış ve hitamında ikmal edilmemiş bulunan işlemler işbu Anlaşma hükümlerine tevfikân tasfiye edileceklerdir.

Madde — 7.

İşbu Anlaşmanın yürürlüğe konulmasından önce iki Hükümet tarafından 12 Nisan 1947 tarihli Ticaret Anlaşması hükümlerine göre onanmış ticari işlemlerle iki Hükümet tarafından onanılıp iera halinde bulunan diğer hususi takas işlemleri ve serbest dövizli işlemler onandıkları anda iki memleketin her birinde bu işlemlere tatbik edilmesi gerekmekte olan hükümlere tevfikan tasfiye edileceklerdir. Bu işlemler işbu Anlaşmaya ilişik A ve B listelerinde tesbit edilmiş olan kontenjanlar haricinde iera olunacaklardır.

Madde — 8.

İşbu Anlaşma 15 Kasım 1948 tarihinde yürürlüğe girecek ve 30 Haziran 1949 tarihinde sona erecektir.

Süre sonu tarihinden iki ay önce haber verilerek fesholunmadığı takdirde senelik süreler için kendiliğinden yenilenmiş sayılacaktır.

Roma'da fransızca iki nüsha olarak 10 Kasım 1948 tarihinde tanzim edilmiştir.

Türkiye namına
Cahit Zamangil

İtalyan namına
U. Grassi

A - Listesi

Türkiye'ye ihraç edilecek İtalyan mallarının listesi

Türk Tarife numarası	M a l l a r	Senelik kontenjan (Türk Lirası)
102, 103	Her çeşit yün ipliği	4 000 000
106	Yün mensucat	500 000
125 den 126	Fötr (keçe) şapka ve keçe şapka taslakları	560 000
132/b	Suni ipek ipliği	1 500 000
133/c	Eleklilik ipek bez	100 000
130, 281 den, 372 den, 391 den, 415 den, 447 den, 545 b den	Balık avı malzemesi (Mesina), balık ağı ipliği ve balık ağı, lâstik çizme, balık oltası iğneleri v. s.)	500 000
157/a dan	Tohumluk çeltik	Ton 500
281 (a, b, d, e,) den 285	Plâstik maddeler	350 000
285, 288, den, 290, 295, 298, 302	Kaplamaalılık ağaç yaprak ve şeritler, tecrit malzemesi, ağaç mamulâtı	200 000
305	Mantar ve mantar mamulâtı	100 000
307, a 2, 3, b, c, d - 3 den, 4 den	Fırçacı mamulâtı	100 000
324, 328, 335, 337, 341, 346, d. 351	Kâğıt ve mukavva	300 000
340	Sigara kâğıdı	1 000 000
366 - 372	Pamuk iplikleri	9 000 000
377, 378, 379, 380 den,	Pamuk mensucat	8 000 000

Türk Tarife numarası	M a l l a r	Senelik kontenjan (Türk Lirası)
383 den, 390	Pamuklu mamulleri	100 000
394 den 398 den.	Keten, kendir, malilâ kendiri, jüt ve sair nebati	
412, 413, 417 / a - b,	nesiç maddeleri iplik, mensucat ve mamulâtı	250 000
421, 424, den 425		
445	Taşıtlar için tekerlek, dış lâstiği, iç lâstik, dolu tekerlek lâstiği	2500 000
440 - 444, 446, 447 den,	Kauçuk mamulâtı	500 000
448, 449		
451, 452 a - b, 453 den,	Muşamba ve mamulâtı ve linoleum	150 000
454		
461 den, 464 den, 469	Taşlar, topraklar ve çimento	300 000
dan, 471 den, 476, 477,		
482		
483, 485 den, 487 (a - b -	Çini ve porselen mamulâtı	500 000
c - d) den, 488, 489 a -		
b - c, 490 dan		
495, 496, 497, 498 den,	Pencere camları, aynalar, müceritler ve saire	400 000
501 den, 505, 508, 513,		
514, 515 den,		
523	Demir veya çelik saç veya levhalar; çemberlik	2 500 000
529	veya şerit halinde demir veya çelik	
	Fonttan, demir veya çelikten künk, boru, hernevi	700 000
	raptiyeleri ve kapakları (supapları)	
545 (a - b - c) den,	Dikiş ve makine iğneleri	100 000
524, 526, 528, a-b, 530, 531,	Fonttan, demir veya çelikten sair mamulât	5 000 000
532, 533, 534, 535 den,		
536, 538, 539 d - h - v,		
541, 544 a - b, 546, 549,		
550, 551, 552, den, 553		
den		
555, 556, 557, 558, 560,	Bakır ve bakır halitasından yarı mamul ve mamul	500 000
562, 563 den, 564 den,	maddeler	
565 a - b, 566 dan		
569 a, b, c, d, h, 1, 2 den,	Alüminyum, kurşun, çinko ve bunların halitala-	150 000
571 den, 573 b den, 575,	rından yarı mamul ve mamul maddeler	
576 (a - b -)den		
598	Ölçü aletleri (Barometre, taksimetre, su, gaz ve elektrik sayaçları ve saire)	250 000
613, 615, den, 616, 617.	İlmî optik alet ve cihazları ve fennî ve cerrahlığa	400 000
618, 621, 624, 625, 626,	ait alet ve cihazları	
627		
617	Yalnız Radyografi filimleri	400 000
635 - 647	Av mühimmatı ve infilâk maddeleri	2 000 000
648, 649, 651, 652, den,	Yol inşaatında kullanılan makineler dâhil olmak	5 000 000
653, 654, 656, 657, 658,	üzere her nevi muharrrik kuvvetlerle müteharrrik	
659, 660, 661, 665, 666,	makineler, elektrik motörleri, makine aletleri	
89	makine kayışları	

Türk Tarife numarası	M a l l a r	Senelik kontenjan (Türk Lirası)
650 - 664	Traktörler, ziraat makineleri ve aletleri	6 000 000
662, 663	Yazı, hesap, kayıt makineleri, dikiş ve yazı makineleri masaları	150 000
667	Otomobiller (1750 kiloya kadar)	600 000
668, 669, 671	Kamyon, kamyonet, otobüs, otokar ve sair snai arabalar	2 000 000
679 dan	Bisiklet, motosiklet ve bunların aksamı	400 000
700, 702, 703 den, 704, 706, 707, 709	Boyalalar	500 000
710 - 853 (754 k ve 756 d müstesna)	Kimyevi ve tıbbi ecesam	1 000 000
105, den, 111, 139, 144, 263 a 1 den, 271, 387 den, 395 b den, 399, 400 a, 433 a, 436 dan, 455 b, den, 510 dan, 559 dan	Tabî veya suni ipekten, pamuktan veya yünden kaytancı ve şeritçi eşyası, pantolon askıları, çorap bağları, korseler, mendiller; örme çorapçı mamulâtı ve keten, pamuk, ipek, yünden mamul diğer maddeler	2 000 000 [1]
54 den, 75 den, 267 den, 312 den, 326 dan, 329 a dan, 330, 331, 334, 336 dan, 342, 344 den 355 den, 409 dan, 493, 507, 567, den, 568 (a - b) den, 582 a, 585 b den, 586 dan, 593 a - b - o, 595 b - c den, 596 dan, 597 den, 607 a - b - h - v - z; 614, 619, 629, 630, 631	Musiki aletleri, spor malzemesi; suni deri, ağaç, sedef, kâğıt, mukavva eşya, cam, sedef düğmeler, fermejüp (çıtçıt), çift dürbinler, gözlükler, radyo ve aksamı v. s. Türk ithalât rejiminin kabul ettiği sair sanatlar mamulâtı	
	Diğer eşya	2 000 000

[1] B listesinde derpiş edilen Türk halı ve kilimlerinin İtalya'ya ithaline bağli

Not : Yanlarında (den) yazılı tarife numaraları, mer'i Türkiye genel ithalât listesinde münderiç malları ifade eder

B - Listesi

İtalya'ya ihraç olunan Türk mallarının listesi

Mallar	Senelik kontenjan (Ton veya Türk lirası)
Balıklar	10 000 T.
Balık konserveleri [*]	50 000 T. L.
Balıkyağı ve balık ciğeri	1 200 T.
Balık unu	50 »
Sünger	20 »
Canlı domuz	1 000 Baş
Yumurta	2 000 T.
Bağırsak	200 »
Kemik, tırnak, boynuz	300 000 T. L.
Ham küçük baş hayvan derisi (koyun ve keçi)	3 500 T.
Yarı işlenmiş küçük baş hayvan derisi	100 000 T. L.
Deri kazıntıları	500 T.
Ada tavşanı ve tavşan derileri	50 »
Tiftik ve yün	3 000 »
Keçi kılı, yele ve sair kıllar	200 »
Domuz kılı	100 000 »
Halı ve kilim [1]	2 000 000 T. L.
İpek döküntüsü	200 T.
Kuşyemi ve kumdarı	5 000 »
Burçak, fiğ, kaplıca	5 000 »
Fasulye, Mercimek, nohut	5 000 »
Meyva çekirdeği ve sair kuru meyvalar	800 »
Kuru üzüm	1 000 »
Alkol (muvakkat ithal)	500 Heptanhydr
Balmumu	200 T.
Keten tohumu	5 000 »
Susam, pamuk, ayçiçeği, haşhaş ve kolza tohumları	1 600 »
Yerfıstığı, soya hintyağı tohumu yağlı tohumları	300 »
Kenevir tohumu ve yonca tohumu	400 »
Zentinyağı, susamyağı, pamukyağı, ayçiçeği yağı, haşhaş yağı	2 000 »
Yerfıstığı, soya, keten, hintyağı ve saire nebatî yağlar	100 »
Tütün	1 000 »
Afyon	15 »
Kitre	200 »
Mazı	100 »

[*] İtalya tarafından teneke veya teneke kutu teslimi imkânıyla.

[1] A listesinde karşısında izahati hâvi İtalyan mallarının Türkiye'ye ithaline bağlı.

İtalyan Heyeti Başkanından Türk Heyeti Başkanına

Roma, 10 Kasım 1948

Bay Başkan :

Türkiye ile İtalya arasında bugünkü tarihle imzalanan Ticaret ve Ödeme Anlaşmalarının müzakeresi esnasında vâkı görüşmelere atfen, balık ve tütüne mütaallik mübadelelerin gerek Ödeme Anlaşmasında derpiş olunan hesaptan gerek Ticaret Anlaşmasına ilişik, listesine dâhil İtalyan malları veya Türk Genel İthalât rejimince kabule şayan olup iki memleketin yetkili makamları tarafından aralarında mutabık kalınarak seçilecek başka mallar karşılığı olarak mütekabiliyet işlemi esasından itibaren ifası mümkün olabileceğini teyit ile şeref kazanırım; işbu husus bugünkü tarihle imzalanan Ticaret Anlaşmasının 7 nci maddesindeki hükümleri ihlâl etmeyecektir.

Mütekabiliyet işlemlerinin usulüne ve tesviyesine mütaallik hususlar Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası ve «Ufficio Italiano dei Cambi» arasında tâyin edilecektir.

Yukardaki hususlar hakkında Türkiye Hükümetinin mutabık bulunduğunu bana lütfen teyit eylemenizi istirham ederim.

Derin saygılarımı kabul buyurunuz, Bay Başkan.

İtalyan Heyeti Başkanı
U. Grassi

Türk Heyeti Başkanından İtalyan Heyeti Başkanına

Roma, 10 Kasım 1948

Bay Başkan :

Bugünkü tarihle bana aşağıdaki tebligatı yapmak lütfunda bulundunuz :

«Türkiye ile İtalya arasında bugünkü tarihle imzalanan Ticaret ve Ödeme Anlaşmalarının müzakeresi esnasında vâkı görüşmelere atfen, balık ve tütüne mütaallik mübadelelerin gerek Ödeme Anlaşmasında derpiş olunan hesaptan gerek Ticaret Anlaşmasına ilişik, listesine dâhil İtalyan malları veya Türk Genel İthalât rejimince kabule şayan olup iki memleketin yetkili makamları tarafından aralarında mutabık kalınarak seçilecek başka mallar karşılığı olarak mütekabiliyet işlemi esasından itibaren ifası mümkün olabileceğini teyit ile şeref kazanırım; işbu husus bugünkü tarihle imzalanan Ticaret Anlaşmasının 7 nci maddesindeki hükümleri ihlâl etmeyecektir.

Mütekabiliyet işlemlerinin usulüne ve tesviyesine mütaallik hususlar Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası ve «Ufficio Italiano dei Cambi» arasında tâyin edilecektir.

Yukardaki hususlar hakkında Türkiye Hükümetinin mutabık bulunduğunu bana lütfen teyit eylemenizi istirham ederim.»

Yukardaki hususlar hakkında Türkiye Hükümetinin mutabık bulunduğunu size bildirmekle şeref kazanırım.

Derin saygılarımı kabul buyurunuz, Bay Başkan.

Türk Heyeti Başkanı
Cahit Zamangül

TÜRKİYE VE İTALYA ARASINDA ÖDEME ANLAŞMASI

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve İtalya Cumhuriyeti Hükümeti iki memleket arasındaki cari ödemeleri tanzim amacıyla aşağıdaki hususları kararlaştırmışlardır.

Madde — 1.

«Ufficio Italiano dei Cambi» Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası namına faizsiz bir Bono Dolârı hesabı açacaktır. Türkiye'de mukim özel ve tüzel kişiler lehine, İtalya'da mukim özel ve tüzel kişilerin bugünkü tarihle imzalanan Ticaret Anlaşması gereğince yapacakları ödemeler ile İtalya'da yürürlükte bulunan kambio kontrolü mevzuatına göre yapılmasına müsaade olunan her hangi başka bir ödemeyi tesviyeye mâtuf meblağların karşılığı bu hesabın matlubuna geçirilecektir.

Madde — 2.

İtalya'da mukim özel ve tüzel kişiler lehine Türkiye'de mukim özel ve tüzel kişilerin bugünkü tarihle imzalanmış olan Ticaret Anlaşması gereğince yapacakları ödemelerle Türkiye'de yürürlükte bulunan kambio kontrolü mevzuatına göre yapılmasına müsaade olunan diğer biçimle ödemeler, birinci maddede derpiş edilen hesabın zimmetinden icra olunacaktır.

Madde — 3.

Yukardaki maddelerde derpiş edilen ödemeler bilhassa şunlardan mütevellittir :

a) Bugünkü tarihli Ticaret Anlaşması hükümleri gereğince yapılan emtia mübadeleleri ve onlara müteferrik masraflar (navlunlar, demiryolları ile nakliye ücretleri, sigorta prim ve tazminatı, komisyonlar, ticaret ve banka masraf ve faizleri, kambio farkları v. s.)

b) Seyahat masrafları;

c) İkamet masrafları, talebelerin mektep masrafları;

d) İhtira berat ve ruhsatnameleri gelirleri, telif hakları;

e) Deniz ve Hava hatları işletmelerinden mütevellit ticari hasılât;

f) Vergi ve cezalar;

g) Yardımlar;

h) Maaş, ücret ve emeklilik hakları;

i) İlân masrafları;

j) Film işletme ücretleri;

k) Artist ücretleri;

l) Konsolosluk hasılâtı

m) Her iki memleket yetkili makamlarının mütekaddan mutabakatleriyle sair mümasil tesviyelerden;

Madde — 4.

İlgililer tarafından yapılacak tevdiat ve hak sahiplerine yapılacak ödemeler iki memleketin her birinde kendi Milli paralarıyla icra edilecektir.

Madde — 5.

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası ve «Ufficio Italiano dei Cambi» işbu Anlaşma hükümleri gereğince kendilerine yapılacak bütün tediyatı, hak sahiplerine ödemede bulunulmasını temin etmek üzere, günü gününe birbirlerine bildireceklerdir.

Madde — 6.

İşbu Anlaşmanın birinci maddesinde derpiş olunan matlup bakiyesi 1 000 000 B. Dolârı tutarını geçmedikçe Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası «Ufficio Italiano dei Cambi» tarafından verilen tevdiat ihbarnameleri gereğince hak sahiplerine ödemelerde bulunmaya devam edecektir.

«Ufficio Italiano dei Cambi» nin tevdiat ihbarnameleri yukardaki bentte derpiş edilen haddi geçtiği takdirde bu müessese Türkiye'deki ödemelerin icrası için gerekli karşılığı teşkil eylemek üzere 500 000 B. A. Dolârına kadar B. A. Dolârı veya kararlaştırılacak diğer bir parayı, peşin satış ve üç ay vâde ile satınalma suretiyle Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasına terk ederek rapor muamelelerine tevessül edebilecektir.

Madde — 7.

Eğer birinci maddede derpiş edilen hesap bakiyesi Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası tarafından «Ufficio Italiano dei Cambi» ye gönderilen ödeme emirlerinin icrası için kâfi gelmezse, mezkûr ofis 1 000 000 B. Dolârlık zimmet bakiyesine kadar işbu hesabın zimmetünden tediyelerde bulunmaya devam edecektir.

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasının ödeme emirleri yukardaki bentte derpiş edilen haddi geçtiği takdirde, bu müessese «Ufficio Italiano dei Cambi» mezdindeki hesabını 500 000 B. Dolârına kadar B. A. Dolârı veya kararlaştırılacak diğer bir parayı peşin satış ve üç ay vâde ile satınalma suretiyle mezkûr ofise terk ile rapor muamelelerine tevessül ederek başlayabilecektir.

Madde — 8.

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası ve «Ufficio Italiano dei Cambi» işbu Anlaşmanın tatbiki için gereken teknik hususat üzerinde mutabık kalacaklardır.

Madde — 9.

İşbu Anlaşmanın bitiminde birinci maddede derpiş edilen hesapla âkid tarafından biri lehine bir bakiye kaldığı takdirde bu bakiye borçlu tarafça altı aylık bir müddet zarfında, bugünkü tarihli Ticaret Anlaşmasına ilişik A. ve B. listelerinde yazılı malların ve keza borçlu tarafça teklif edilip alacaklı tarafça kabul olunacak başka malların ihraç suretiyle tasfiye edilecektir.

Borçlu tarafın borcundan kurtulabilmesini teminen alacaklı taraf yukarda anılan malların ithali için elinden geleni yapacaktır.

İki Âkid Taraf yukardaki bentlerde derpiş edilen bakiyenin aralarında anlaşarak ve ilgili memleketin önceden müsaadesini alarak üçüncü bir memlekette kendileri namına açılmış bir hesaba da naklettirebilirler.

Yukarda sözü geçen altı aylık müddetten sonra kalabilecek bakiye alacaklı memleket tarafından kabul edilecek serbest dövizle tasfiye edilecektir.

Madde — 10.

İşbu anlaşma bugünkü tarihle imzalanan Ticaret Anlaşmasıyla aynı günde yürürlüğe girecek ve aynı müddetle muteber olacaktır.

Roma'da fransızca ve iki nüsha olarak 10 Kasım 1948 tarihinde tanzim edilmiştir.

Türkiye Namına   İtalya Namına
Cahid Zamangil   U. Grassi

İtalyan Heyeti Başkanlığından Türkiye Heyeti Başkanlığına

Roma, 10 Kasım 1948

Bay Başkan,

Bugünkü tarihle imzalanan ödeme Anlaşmasının dördüncü maddesinde derpiş olunan hususa atfen, İtalya'da halen tatbik edilen kambio sistemi meriyette kaldığı müddetçe:

1. — Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası tarafından «Ufficio Italiano dei Cambi» ye gönderilen ödeme emirlerinin Dolâr tutarlarının İtalyan Liretine tahvilinin:

a) Dolâr tutarının % 50 si, «Ufficio Italiano dei Cambi» nin ödeme emrini Banca d' Italia'ya tevdi ettiği gün muteber olan, 28 Kasım 1948 tarih ve 1347 sayılı kararnameye tevfikân «Ufficio Italiano dei Cambi» tarafından tesbit edilen aylık vasati ihracat B. A. Dolârı kursu (conti valutarî 50 %) esasî üzerinden:

b) Geriye kalan % 50 si, «Ufficio Italiano dei Cambi» nin ödeme emrini Banca d' Italia'ya tevdi ettiği günden bir evvelki iş gününde Roma Borsasında kote edilen ihracat dolârı kapanış kursu (conti valutarî 50 %) esasî üzerinden,

Yapılacağını size bildirmekte şeref kazanırım.

I. — İtalyalı ilgililer tarafından yapılacak tevdiatta, İtalyan liretinin Dolâra ve dolârın İtalyan liretine tahvili:

a) % 50 si, « Ufficio Italiano dei Cambi » ye ödeme günü muteber olan yukardaki a bendinde istihdaf edilen aylık vasati dolâr kursu esasî üzerinden;

b) Geriye kalan % 50 si, « Ufficio Italiano dei Cambi » ye ödeme gününden bir gün evvel muteber olan yukardaki b bendinde istihdaf edilen A. B. D. dolârı kapanış kursu esasî üzerinden, İera olunacaktır.

Türkiye'de dolârın Türk lirasına ve Türk lirasının dolâra tahvili ise Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasının Türk lirası ile dolâr arasında yerine göre tatbik ettiği alış ve satış resmî kursları esasî üzerinden yapılacaktır.

Yukarıdaki hükümler halen İtalya'da veya Türkiye'de yürürlükte bulunan kambiyo sistemlerinde esaslı bir değişme vukubulduğu takdirde, iki müesseseden birinin talebiyle tekrar gözden geçirilecek ve tadil olunacaktır.

Yukarıdaki hususlar hakkında Türkiye Hükümetinin mutabakatını bana teyit etmenizi rica ederim.

Derin saygılarımı kabul buyurunuz, Bay Başkan.

İtalya Heyeti Başkanı

U. Grassi

Türk Heyeti Başkanından İtalyan Heyeti Başkanına

Roma, 10 Kasım 1948

Bay Başkan;

Bugünkü tarihle bana aşağıdaki mektubu göndermek lütfunda buldunuz :

«Bugünkü tarihle imzalanan Ödeme Anlaşmasının dördüncü maddesinde derpiş olunan hususa atfen, İtalya'da halen tatbik edilen kambio sistemi meriyette kaldığı müddetçe :

I - Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası tarafından «Ufficio Italiano dei Cambi» ye gönderilen ödeme emirlerinin dolâr tutarlarının İtalyan Lire ine tahvilinin :

a) Dolâr tutarının % 50 si, «Ufficio Italiano dei Cambi» nin ödeme emrini Bana d'Italia'ya tevdi ettiği gün muteber olan, 28 Kasım 1948 tarih ve 1347 sayılı Kararnameye tevfiikan «Ufficio Italiano dei Cambi» tarafından tesbit edilen aylık vasati ihracat A. B. D. Dolârı kursu (conti valutari 50 %) esaslı üzerinden;

b) Geriye kalan % 50 si, «Ufficio Italiano dei Cambi» nin ödeme emrini Banco. d'Italia'ya tevdi ettiği günden bir evvelki iş gününden Roma Borsasında kote edilen ihracat dolârı kapanış kursu (conti valutari 50 %) esaslı üzerinden, yapılacağını size bildirmekle şeref kazanırım.

II - İtalya'lı ilgililer tarafından yapılacak tevdiatta, İtalyan Liretinin Dolâra ve Dolârın İtalyan Liretine tahvili :

a) % 50 si, «Ufficio Italiano dei Cambi» ye ödeme günü muteber olan yukardaki a bendinde istihdaf edilen aylık vasati dolâr kursu esaslı üzerinden;

b) Geriye kalan % 50 si, «Ufficio Italiano dei Cambi» ye ödeme gününden bir gün evvel muteber olan yukardaki b bendinde istihdaf edilen A. B. D. Dolârı kapanış kursu esaslı üzerinden, icra olunacaktır.

Türkiye'de Dolârın Türk lirasına ve Türk Lirasının dolâra tahvili ise Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasının Türk Lirası ile Dolâr arasında yerine göre tatbik ettiği alış ve satış resmî kursları esaslı üzerinden yapılacaktır.

Yukardaki hükümler halen İtalya'da veya Türkiye'de yürürlükte bulunan kambio sistemlerinde esaslı bir değişme vuku bulduğu takdirde, iki müesseseden birinin talebiyle tekrar gözden geçirecek ve tadil olunacaktır.

Yukardaki hususlar hakkında Türkiye Hükümetinin mutabakatını bana teyit etmenizi rica ederim.»

Türkiye Hükümetinin yukardaki hususlarda mutabık bulunduğunu size bildirmekle şeref kazanırım.

Derin saygılarımı kabul buyurunuz, Bay Başkan.

Türk Heyeti Başkanı
Cahid Zamangil

İtalyan Heyeti Başkanından Türk Heyeti Başkanına

Roma, 10 Kasım 1948

Bay Başkan,

Aşağıdaki hususu size bildirmekle şeref kazanırım :

İtalya Hükümeti, Avrupa Ekonomik İşbirliği Teşkilâtı içinde 16 Ekim 1948 tarihinde imzalan-

miş olan Ödeme ve Takas Anlaşması gereğince Türkiye lehine tesbit edilmiş bulunan 5 000 000 B. A. D. Dolârı tutarındaki keşide hakkının, bugünkü tarihle Türkiye ile İtalya arasında imzalanan Ödeme Anlaşmasınının 7 nci maddesinde derpiş edilen finansman usulüyle, hacmen asla çoğaltılmıyacağı mütalâasındadır.

İki Heyet bu nokta üzerinde mutabık bulduklarına göre, şurası mukarrerdir ki, 7 nci maddede istihdaf olunan plâfon aylık 750 000 A. B. D. Dolârı tutarına indirilmiş olup aşağıdaki şartlar dâhilinde kullanılacaktır :

a) Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası evvelki aylarda kullanılmamış bulunan plâfon bakıyelerini gelecek aylara nakletmek ve, icabında, gelecek bir ayın tutarını cari ay içinde kullanabilmek hakkına malik olacaktır.

b) Bahis konusu keşide hakkının iyi ve tam şekilde kullanılabilmesi için İtalya Hükümeti bugünkü tarihle imzalanan Ticaret Anlaşmasınının 2 nci maddesinin 4 ncü bendinde derpiş edilen ihracat müsaadelerini finansman plâfonu fevkinde durdurmak ihtiyacını Türkiye lehine keşide haklarının tükenmesine kadar kullanmıyacaktır.

c) Eğer keşide hakkının tutarı 750 000 A. B. D. Dolârından daha aşağı bir rakama tenezül etmiş bulunursa yukarda anılan plâfon otomatik olarak keşide hakkının bakıyesine inmiş telâki edilecektir.

İşbu mektup hiçbir suretle keşide haklarının Paris'te 16 Ekim 1948 tarihinde imzalanan Ödeme ve Takas Anlaşmasında derpiş edildiği şekilde kullanılmasını tadil veya takyit eder şekilde tefsir edilemeyecektir. Bu maksatla, âkîd Taraflar, Türkiye'nin keşide hakkını gereği gibi kullanmasını temin için, icabına göre, bu mektupta lüzumlu tadilleri yapmak üzere her an temasa geçebileceklerdir.

Yukardaki hususlar hakkında Türkiye Hükümetinin mutabık bulunduğunu bana teyit etmenizi istirham ederim.

Derin saygılarımı kabul buyurunuz, Bay Başkan.

İtalyan Heyeti Başkanı
U. Grassi

Türk Heyeti Başkanından İtalyan Heyeti Başkanına

Roma, 10 Kasım 1948

Bay Başkan,

Bugünkü tarihle bana aşağıdaki tebligatı göndermek lütfunda bulundunuz :

«İtalya Hükümeti, Avrupa Ekonomik İşbirliği Teşkilâtı içinde 16 Ekim 1948 tarihinde imzalanmış olan Ödeme ve Takas Anlaşması gereğince Türkiye lehine tesbit edilmiş bulunan 5 000 000 A. B. D. dolârı tutarındaki keşide hakkının, bugünkü tarihle Türkiye ile İtalya arasında imzalanan Ödeme Anlaşmasınının 7 nci maddesinde derpiş edilen finansman usulüyle, hacmen asla çoğaltılmıyacağı mütalâasındadır.

İki Heyet bu nokta üzerinde mutabık bulduklarına göre, şurası mukarrerdir ki, 7 nci maddede istihdaf olunan plâfon aylık 750 000 A. B. D. Dolârı tutarına indirilmiş olup aşağıdaki şartlar dâhilinde kullanılacaktır.

a) Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası evvelki aylarda kullanılmamış bulunan plâfon bakıyelerini gelecek aylara nakletmek ve, icabında, gelecek bir ayın tutarını cari ay içinde kullanabilmek hakkına malik olacaktır.

b) Bahis konusu keşide hakkının iyi ve tam şekilde kullanılabilmesi için İtalyan Hükümeti bugünkü tarihle imzalanan Ticaret Anlaşmasının 2 nci maddesinin 4 ncü bendinde derpiş edilen ihracat müsaadelerini finansman plâfonu fevkinde durdurmak ihtiyacını Türkiye lehine keşide haklarının tükenmesine kadar kullanmayacaktır.

c) Eğer keşide hakkının tutarı 750 000 A. B. D. Dolârından daha aşağı bir rakama tenezzül etmiş bulunursa yukarda anılan plâfon otomatik olarak keşide hakkının bakiyesine inmiş telâkki edilecektir.

İşbu mektup hiçbir suretle keşide haklarının Paris'te 16 Ekim 1948 tarihinde imzalanan Ödeme ve Takas Anlaşmasında derpiş edildiği şekilde ku lanılmasını tadil veya takyit eder şekilde tefsir edilemeyecektir. Bu maksatla, âkîd Taraflar, Türkiye'nin keşide hakkını gereği gibi kullanmasını temin için, icabına göre, bu mektupta lüzumlu tadil'eri yapmak üzere her an temasa geçebileceklerdir.

Yukardaki hususlar hakkında Türkiye Hükümetinin mutabık bulunduğunu bana teyit etmenizi istirham ederim.»

Yukardaki hususlar hakkında Türkiye Hükümetinin mutabık bulunduğunu size bildirmekle şeref kazanırım.

Derin saygılarımı kabul buyurunuz, Bay Başkan.

Türk Heyeti Başkanı
Cahid Zamangil

İMZA PROTOKOLU

Ticaret ve Ödeme Anlaşmalarını imza ederken, Türkiye Hükümeti ve İtalya Hükümeti, iki memleket arasındaki ticari münasebetlerin gelişmesini görmek istiyerek, Türk âmme ve hususi teşekkülleri ile İtalyan firmaları arasında sınai tesisler veya bayındırlık işleri projelerinin icrasına mâ-tuf mukavele ve anlaşmalar akdini mümkün olduğu kadar kolaylaştırmanın kendi menfaatleri cümlesinden olduğunu müşahede etmişler ve bu maksatla bu gibi mukavelelerin tahakkuku için gereken şartları tetkik ve icabına göre tâyin eylemek üzere, iki Hükümetten birinin talebiyle, temasa geçmeyi kararlaştırmışlardır.

Roma, 10 Kasım 1948.

Türkiye Namına
Cahid Zamangil

İtalya Namına
U. Grâssi